

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.2(146).27
УДК: 796.093.796.8 (477)

Товстоног О.Ф.,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Львівський державний університет фізичної культури імені І. Боберського,
Розторгуй М.С.,
доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор
Львівський державний університет фізичної культури імені І. Боберського,
Слободянюк В.О.,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, викладач
Національний університет фізичного виховання і спорту України,
Попович О.І.,
кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, доцент
Львівський державний університет фізичної культури імені І. Боберського,
Горлова Л.М.
старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту
Львівський національний університет імені Івана Франка,
Бенцак Л. І.
старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту
Львівський національний університет імені Івана Франка,

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ КОМАНДНИХ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВАЖКОАТЛЕТОК УКРАЇНИ У 2021 РОЦІ

Контроль розвитку важкої атлетики України потребує обліку результативності індивідуальних та командних показників змагальної діяльності на національних та міжнародних змаганнях жінок-важкоатлеток різних вікових груп. Дослідження фахівців вказують на фрагментарний розгляд результативності змагальної діяльності жінок-важкоатлеток різних областей України та Національної збірної команди України. Мета – визначення результативності командних та індивідуальних показників змагальної діяльності важкоатлеток усіх вікових груп різних областей України та Національної збірної команди України на національних та міжнародних стартах 2021 року. Для розв'язання поставленої мети нами були використані наступні методи дослідження: аналогія, аналіз, синтез, індукція, аналіз документальних матеріалів, методи математичної статистики. У результаті дослідження виявлено: кількісні дані учасників жінок-важкоатлеток різних вікових груп та команд областей України у національних змаганнях у 2021 році; командна першість важкоатлеток різних вікових груп різних областей України за результатами участі у національних змаганнях 2021 року; кількісні дані участі важкоатлеток України різних вікових груп у міжнародних змаганнях у 2021 році; особистий та командний медальний залік важкоатлеток України різних вікових груп за результатами участі у міжнародних змаганнях у 2021 році.

Ключові слова: важкоатлетка, вікова група, змагання, команда, область, спортивний результат.

Tovstonoh O., Roztorhui M., Slobodyanuk V., Popovych O., Gorlova L., Bentsak L. Effectiveness of team and individual indicators of competitive activity of ukrainian women-weightlifters in 2021. Monitoring the development of weightlifting in Ukraine requires taking into account the effectiveness of individual and team performance indicators in national and international competitions for women weightlifters of different ages. Research by experts indicates a fragmentary consideration of the effectiveness of competitive activities of women weightlifters in different regions of Ukraine and the National Team of Ukraine. The goal is to determine the effectiveness of team and individual indicators of competitive activity of weightlifters of all ages in different regions of Ukraine and the National Team of Ukraine at the national and international starts in 2021. To solve this goal, we used the following research methods: analogy, analysis, synthesis, induction, analysis of documentary materials, methods of mathematical statistics. As a result of the research the following were revealed: quantitative data of participants of women weightlifters of different age groups and teams of regions of Ukraine in national competitions in 2021; team championship of weightlifters of different age groups of different regions of Ukraine based on the results of participation in national competitions in 2021; quantitative data on the participation of Ukrainian weightlifters of different age groups in international competitions in 2021; personal and team medal count of women-weightlifters of Ukraine of different age groups according to the results of participation in international competitions in 2021.

Keywords: women-weightlifter, age group, competitions, team, region, sports result.

Постановка проблеми. Протягом останніх десятиліть, після введення у програму Олімпійських Ігор 2000 року (Сідней), стрімко розвивається жіноча важка атлетика. Активний розвиток, як окремого виду спорту, потребує всебічного аналізу результативності різних показників змагальної діяльності жінок-важкоатлеток різних вікових груп [5, 7, 11].

Контроль розвитку важкої атлетики України потребує обліку результативності індивідуальних та командних показників змагальної діяльності жінок-важкоатлеток різних вікових груп. На що вказує впровадження Міністерством молоді та спорту України з 2021 року нової системи нарахування очок, відповідно до Положення про рейтинг з

олімпійських та неолімпійських видів спорту [2].

Тому актуальним стає завдання визначення результативності індивідуальних та командних показників жінок-важкоатлеток різних вікових груп на національних та міжнародних змаганнях протягом 2021 року.

Аналіз літературних джерел. Аналіз науково-методичної літератури вказує на фрагментарний розгляд фахівцями результативності змагальної діяльності жінок-важкоатлеток різних областей України та Національної збірної команди України [1, 6]. Зокрема, дослідження стосувалися результативності змагальної діяльності провідних важкоатлеток України на міжнародних чемпіонатах [3]. Суттєва увага приділялася аналізу результативності найсильніших важкоатлеток України на різних Іграх Олімпіад [4, 8, 9]. Також фахівцями аналізувалися різні компоненти змагальної діяльності на міжнародних змаганнях провідних жінок-важкоатлеток різних країн світу [14]. Результативність індивідуальних показників жінок-важкоатлеток окремих товариств та відомств на національних та міжнародних змаганнях протягом 2021 року аналізувалися галузевими фахівцями.

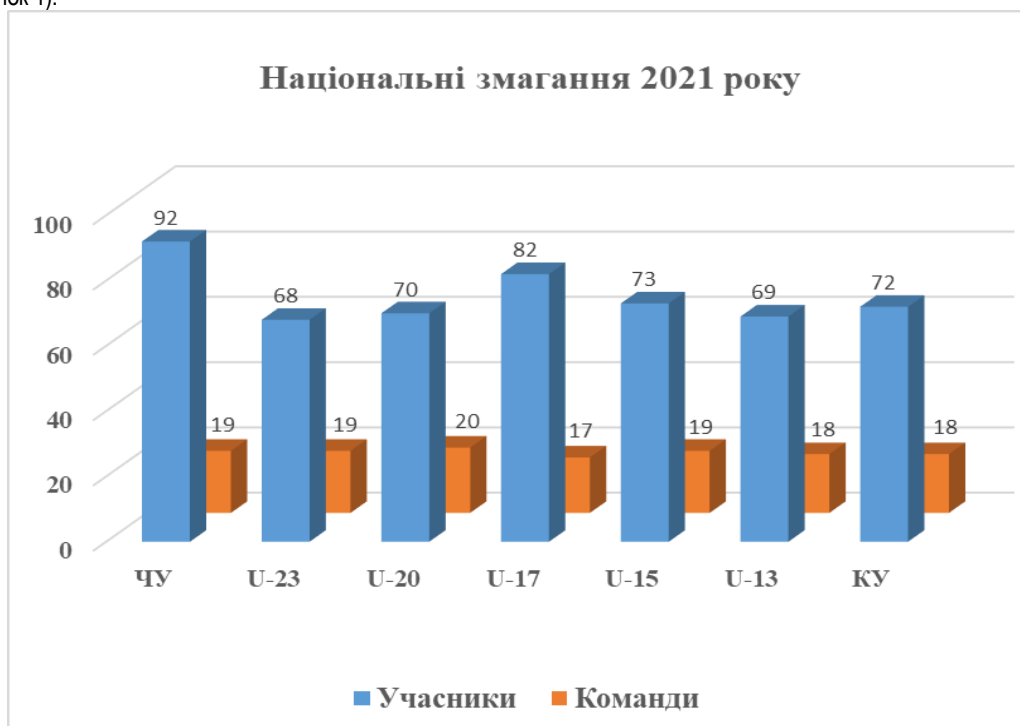
Метою даного наукового дослідження є визначення результативності командних та індивідуальних показників змагальної діяльності важкоатлеток усіх вікових груп різних областей України та Національної збірної команди України на національних та міжнародних стартах 2021 року. Для розв'язання поставленої мети нами були використані наступні методи дослідження: аналогія, аналіз, синтез, індукція, аналіз документальних матеріалів, методи математичної статистики. За допомогою зазначених методів дослідження були вирішені завдання: були проаналізовані результати індивідуальних та командних показників 200 важкоатлеток – учасниць чемпіонатів України (серед жінок, молоді, юніорок, дівчат 17 р., дівчат 15 р. та дівчат 13 р.), 38 учасниць чемпіонатів Європи (серед жінок, молоді, юніорок, дівчат 17 р. та дівчат 15 р.), 13 учасниць чемпіонатів світу (серед жінок, юніорок та дівчат 17 р.) та 2 учасниці Олімпійський ігор. Також у дослідженні брали участь 23 збірних команди жінок-важкоатлеток різних областей України усіх вікових груп.

Нами були проаналізовані результати 7 національних змагань з важкої атлетики серед жінок та дівчат протягом 2021 року: чемпіонат України серед жінок (ЧУ), чемпіонат України серед молоді до 23 років (ЧУ U-23), чемпіонат України серед юніорок (ЧУ U-20), чемпіонат України серед дівчат до 17 років (ЧУ U-17), чемпіонат України серед дівчат до 15 років (ЧУ U-15), чемпіонат України серед дівчат до 13 років (ЧУ U-13), Кубок України (КУ) [10].

Також нами були проаналізовані результати 9 міжнародних змагань з важкої атлетики серед жінок протягом 2021 року: Олімпійські Ігри (ОІ), чемпіонат світу серед жінок (ЧС), чемпіонат світу серед юніорок (ЧС U-20), чемпіонат світу серед дівчат до 17 років (ЧС U-17), чемпіонат Європи серед жінок (ЧЄ), чемпіонат Європи серед молоді (ЧЄ U-23), чемпіонат Європи серед юніорок (ЧЄ U-20), чемпіонат Європи серед дівчат до 17 років (ЧЄ U-17), чемпіонат Європи серед дівчат до 15 років (ЧЄ U-15) [12, 13].

Виклад основного матеріалу дослідження. За результатами аналізу протоколів національних змагань найбільша кількість учасниць (92 спортсменки), як і очікувалося, взяли участь у Чемпіонаті України серед жінок, що відбувався у Хмельницькому. Цікаво, що другим змаганнями серед важкоатлеток за чисельністю став Чемпіонат України серед дівчат 17 років (82 спортсменки), що відбувався у місті Дніпро (Малюнок 1). На нашу думку, така кількість учасниць даних змагань зумовлена тим, що у місті Дніпро національні змагання вже не проводилися багато років.

Найменша кількість учасниць національних змагань у 2021 році спостерігалася на Чемпіонаті України серед молоді (ЧУ U-23) (68 спортсменок) та Чемпіонаті України серед дівчат 13 років (ЧУ U-13) (69 спортсменок), які відбувалися у Бахмуті та Коломиї відповідно. Середня кількість учасниць національних змагань у 2021 році становила $75,1 \pm 8,11$ осіб (Малюнок 1).

Малюнок 1. Кількісні дані учасниць національних змагань у 2021 році

Примітки: *-U-23,U-20,U-17,U-15,U-13 – чемпіонати серед відповідних вікових груп

Щодо кількості команд-учасниць, то протягом 2021 року кількість команд-учасниць національних змагань коливалася у межах 17-20. Середнє значення становило $18,6 \pm 0,9$ команд. Найменша кількість, 17 команд спостерігалася на Чемпіонаті України серед дівчат 17 років (ЧУ U-17) у Дніпрі, при тому, що кількість окремих учасників була на високому рівні. Найвища кількість команд-учасниць була на Чемпіонаті України серед юніорок (ЧУ U-20) у Чернігові (Малюнок 1).

Варто зазначити про стабільність участі команд-жінок на усіх національних змаганнях у 2021 році.

Нами також визначено найсильніші області України серед важкоатлеток, що брали участь на національних змаганнях у командній боротьбі 2021 року (Таблиця 1).

Варто зазначити, що найбільше командних нагород серед різних вікових груп здобули важкоатлетки Луганської області. Зокрема, вони стали переможцями Чемпіонату України серед молоді (U-23), серед юніорок (U-20), серед дівчат (U-17) та серед дівчат (U-15). Окрім цього, вони вибороли срібло Чемпіонату України серед дівчат (U-13) та командну бронзу Чемпіонату України серед жінок (ЧУ) (Таблиця 1).

Таблиця 1

Командна першість важкоатлеток різних областей України за результатами участі у національних змаганнях 2021 року

Змагання	ОБЛАСТЬ /ОЧКИ		
	1 місце	2 місце	3 місце
Чемпіонат України	Харківська обл. / 2595	Хмельницька обл. / 2592,5	Луганська обл. / 2472,5
Чемпіонат України серед молоді (U-23*)	Луганська обл. / 1871,5	Харківська обл. / 1272	Рівненська / 600
Чемпіонат України серед юніорок (U-20)	Луганська обл. / 1970	Київська обл. / 943	Харківська обл. / 692,5
Чемпіонат України серед дівчат (U-17)	Луганська обл. / 812,5	Донецька обл. / 737	Кіровоградська / 595
Чемпіонат України серед дівчат (U-15)	Луганська обл. / 829,5	Волинська обл. / 732	Донецька обл. / 645
Чемпіонат України серед дівчат (U-13)	Донецька обл. / 951	Луганська обл. / 916	Одеська / 550
Кубок України	Харківська обл. / 2180	Донецька обл. / 1072	Хмельницька обл. / 881,5

Примітки: *-U-23, U-20, U-17, U-15, U-13 – чемпіонати серед відповідних вікових груп.

Серед старших вікових груп також успішно змагалися важкоатлетки Харківської області. Зокрема, вони стали переможницями командної боротьби Чемпіонату України серед жінок та Кубку України. За ними також командне срібло Чемпіонату України серед молоді (U-23) та бронза Чемпіонату України серед юніорок (U-20) (Таблиця 1).

Також серед старших вікових груп вдало змагалися важкоатлетки Хмельницької області. Жінки стали срібними призерками командного Чемпіонату України та бронзовими призерками командного Кубку України (Таблиця 1).

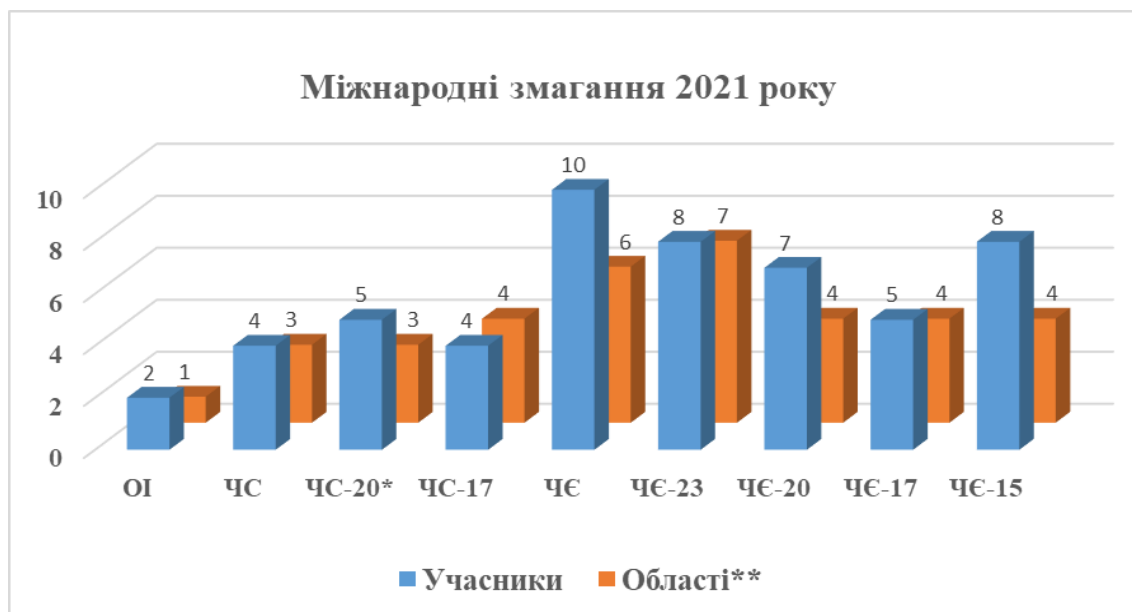
Важкоатлетки Донецької області успішно змагалися серед дівчат молодших вікових груп у 2021 році. Вони стали переможницями командної боротьби Чемпіонату України серед дівчат (U-13), срібними призерками Чемпіонату України серед дівчат (U-17) та бронзовими призерками Чемпіонату України серед дівчат (U-15), а також володарками командного срібла Кубку України 2021 року (Таблиця 1).

По одному разу призерками командної першості ставали важкоатлетки різних областей України: Волинської області – 2 місце Чемпіонату України серед дівчат (U-15); Київської області – 2 місце Чемпіонату України серед юніорок (U-20); Рівненської області – 3 місце Чемпіонату України серед молоді (U-23); Кіровоградської області – 3 місце Чемпіонату України серед дівчат (U-17) та Одеської області – 3 місце Чемпіонату України серед дівчат (U-13) (Таблиця 1).

Нами встановлено кількість представниць України, які брали участь на міжнародних чемпіонатах серед усіх вікових груп та на Олімпійських іграх (Малюнок 2).

Найбільша кількість учасниць від України була на об'єднаних змаганнях Чемпіонату Європи серед юніорок 20 років (ЧЄ U-20) (7 спортсменок) та Чемпіонату Європи серед молоді (ЧЄ U-23) (8 спортсменок) у Рованіємі (Фінляндія). Загальна кількість учасниць становила 15 важкоатлеток (Малюнок 2).

На Чемпіонаті Європи серед юніорок 20 років (ЧЄ U-20) від України брали участь 4 спортсменки з Харківської області та по 1 спортсменці з Київської, Луганської та Львівської областей (Малюнок 2).

Малюнок 2. Кількісні дані учасниць Національної збірної команди України у міжнародних змаганнях 2021 року

Примітки: *-U-23,U-20,U-17,U-15,U-13 – чемпіонати серед відповідних вікових груп;

**-спортсменок областей, що входять до складу збірної команди України.

На Чемпіонаті Європи серед молоді (ЧЄ U-23) від України брали участь важкоатлетки з різних областей: 2 спортсменки з Рівненської області та по 1 спортсменці з Хмельницької, Вінницької, Запорізької, Донецької та Чернігівської областей (Малюнок 2).

Кількість жінок, що представляли Україну на Чемпіонаті Європи (ЧЄ) в Москві (Росія) становило 10 спортсменок. Це були представниці різних областей України. Зокрема, Харківська область – 4 важкоатлетки, Хмельницька область – 2 важкоатлетки, Київська, Чернігівська, Одеська та Донецька – по 1 спортсменці (Малюнок 2).

Також значним було представництво важкоатлеток України на Чемпіонаті Європи у Цехануві (Польща) серед дівчат 15 років (ЧЄ U-15) (8 спортсменок). Меншою кількістю важкоатлеток була представлена Україна на Чемпіонаті Європи серед дівчат 17 років (ЧЄ U-17) (5 спортсменок) (Малюнок 2).

Серед важкоатлеток Чемпіонату Європи до 15 років (ЧЄ U-15) змагалися: 4 спортсменки з Волинської області, 2 спортсменки з Луганської області та по 1 спортсменці з Тернопільської і Хмельницької областей (Малюнок 2).

Серед важкоатлеток Чемпіонату Європи до 17 років (ЧЄ U-17) змагалися: 2 спортсменки з Кіровоградської області та по 1 спортсменці із Одеської, Рівненської та Волинської областей (Малюнок 2).

Щодо участі наших важкоатлеток на Чемпіонатах Світу, то можна зазначити, що серед дорослих (ЧС) від України взяли участь 4 представниці (2 спортсменки з Харківської області, по 1 з Луганської та Хмельницької областей).

Серед юніорок 20 років на Чемпіонаті Світу (ЧС U-20) від України взяли участь 5 представниць (3 спортсменки з Харківської області, по 1 з Луганської та Київської областей).

Серед дівчат 17 років на Чемпіонаті Світу (ЧС U-17) від України взяли участь 4 представниці (по 1 спортсменки з Тернопільської, Рівненської, Кіровоградської та Луганської областей).

На Олімпійських Іграх в Токіо (ОІ) України була представлена двома важкоатлетками, обидві з Харківської області (Малюнок 2).

Варто відзначити значно більше представництво важкоатлеток з Харківської області, що брали участь у складі збірної команди України на міжнародних стартах серед старших вікових груп. Та більш ширшу географію областей серед представниць молодших вікових груп.

У особистому заліку успішним став Чемпіонат Європи (ЧЄ) серед жінок у Москві (Росія), де українські важкоатлетки завоювали 8 золотих, 3 срібні та 2 бронзові нагороди. Шість золотих медалей завоювали представниці Харківської області (К-п К. та Д-а І.). Крім того, одна спортсменка (К-п К.), з цієї ж області, встановила 3 нових рекорди Європи серед юніорок. Також успішними був виступ представниці Хмельницької області (М-к А.), яка на виборолла 2 золоті та 1 бронзову нагороди Чемпіонату Європи серед жінок. Ще одна представниця Хмельницької області (Л-а А.) виборолла 1 бронзу. Також 3 срібні нагороди виборолла представниця Одеської області (Л-о А.) (Таблиця 2).

Таблиця 2

Особистий медальний залік важкоатлеток Національної збірної команди України за результатами участі у міжнародних змаганнях протягом 2021 року

	Олімпійські ігри	Чемпіонат світу	Чемпіонат світу серед юніорок (U-20)*	Чемпіонат світу серед дівчат (U-17)	Чемпіонат Європи	Чемпіонат Європи серед молоді (U-23)	Чемпіонат Європи серед юніорок (U-20)	Чемпіонат Європи серед дівчат (U-17)	Чемпіонат Європи серед дівчат (U-15)
Золоті	-	4	3*	-	8*	7	6	-	2
Срібні	-	1	-	-	3	2	4	2	-
Бронзові	-	1	-	-	2	2	5	-	2

Примітки: *- та 3 рекорди Європи і 1 рекорд світу серед юніорок Каміли Конотоп

Першим за чисельністю нагород став Чемпіонат Європи серед юніорок (U-20), що проходив у Рованіємі (Фінляндія). В особистому заліку українські важкоатлетки вибороли 15 медалей (6 золотих, 4 срібні та 5 бронзових) (Таблиця 2). Знову ж, найкращі досягнення показали Харківські важкоатлетки, які здобули 6 золотих нагород (С-к С. та К-п К.), 1 срібло та 3 бронзи (З-о А. та В-о А.). Три срібні медалі виборола спортсменка з Луганської області (І-о О.). Також по 1 бронзовій нагороді у спортсменок з Львівської (Б-а Е.) та Київської (Р-а Є.) областей (Таблиця 2).

Також дуже врожайним на нагороди став Чемпіонат Європи серед молоді (U-23), що також паралельно проходив у Рованіємі (Фінляндія) (Таблиця 2). Найкращі досягнення показали спортсменки (Г-р М. та М-а А.) з Харківської та Запорізької областей відповідно, здобувши перемоги та по 3 золоті нагороди. Також 1 золоту медаль виборола спортсменка (К-ь В.) з Чернігівської області. Вдало виступила спортсменка (К-к А.) з Рівненської області, здобувши 1 срібло та 2 бронзи. Також одне срібло у спортсменки (П-а Г.) з Вінницької області (Таблиця 2).

Варто зазначити значно меншу кількість медалей серед важкоатлеток на чемпіонатах Європи серед дівчат 15 та 17 років, що відбувалися у Цехануві (Польща). Серед 15 річних, на Чемпіонаті Європи важкоатлетками з Луганської області (Н-а С. та К-к А.) вдалося вибороти 2 золоті та 2 бронзові нагороди. Однак, варто зазначити, що з восьми представниць України, сім потрапили у шістку найсильніших у своїх вагових категоріях. Тобто, багато спортсменок вели боротьбу за медалі особистого заліку (Таблиця 2).

На Чемпіонаті Європи серед дівчат 17 років Кіровоградській важкоатлетці (Ш-ь Д.) вдалося вибороти дві срібні медалі. Ще одна спортсменка зупинилася за крок від нагород (Таблиця 2).

Аналіз результатів виступу українських важкоатлеток на чемпіонатах світу показує, що на Чемпіонаті світу серед дівчат 17 років жодна з 4-х учасниць від України не змогла вибороти нагороди. Конкуренція чемпіонатів світу дуже висока, на що вказує той факт, що важкоатлетка (К-к А.) з Луганської області, яка виборола золоті нагороди юнацького Чемпіонату Європи, посіла тут лише 6 позицію (Таблиця 2).

На Чемпіонаті світу серед юніорок 20 років три золоті нагороди з новим рекордом світу у двоборстві знову виборола важкоатлетка (К-п К.) з Харківської області. Одна спортсменка (З-о А.) фінішувала за крок до нагород. Спортсменка з Луганської області завершила свій виступ на 5 позиції, а дві спортсменки (С-к С. та Р-а Є.) фінішували на 8 позиціях, представляючи Харківську та Київську області відповідно (Таблиця 2).

Чемпіонат світу серед жінок став для України історичним. Уперше за всю історію спортсменці (М-к А.) вдалося вибороти одразу три золоті нагороди. Важкоатлетка представляє Хмельницьку область. Також 1 золоту нагороду вдалося вибороти (Г-р М.) та 1 срібло і 1 бронзу (С-к С.), які є представницями Харківської області. Такий медальний залік на дорослому чемпіонаті світу є дуже високим результатом (Таблиця 2).

Аналіз виступів двох спортсменок на Олімпійських іграх показує, що молода 20-річна спортсменка (К-п К.) у сумі посіла 5 місце. Друга спортсменка (Д-а І.) посіла у ривку 2 позицію, а в поштовху не змогла класифікуватися і завершила вправу з нульовою оцінкою. На жаль, на Олімпійських іграх немає нагородження по вправах, на відміну від усіх решти міжнародних та національних змагань, тому обидві українські спортсменки з Харківської області залишилися без медалей (Таблиця 2).

Загалом, аналіз виступів українських важкоатлеток на міжнародній арені вказує на високі показники на Чемпіонатах Європи серед жінок, серед юніорок та молоді, а також на Чемпіонаті світу серед жінок. Та на помірні результати на Чемпіонатах Європи серед дівчат 15 років та 17 років, а також на Чемпіонаті світу серед юніорок.

Також аналіз результатів протоколів міжнародних змагань вказує на відсутність нагород серед українських спортсменок на Чемпіонаті світу серед дівчат 17 років.

Нами також проаналізовано результати командної боротьби українських важкоатлеток на міжнародній арені у 2021 році. Командні місця на міжнародних змаганнях з важкої атлетики визначалися за сумою очок, а також за кількістю медалей важкоатлеток збірних команд.

Аналіз протоколів міжнародних змагань дозволяє зробити певні закономірні висновки щодо виступів важкоатлеток Національної збірної команди України з важкої атлетики. Зокрема те, що наші важкоатлетки посідають одне з лідируючих позицій у Європі. Це підтверджується першим командним місцем Чемпіонату Європи за медальним заліком серед жінок (3 місце за очками), а також другим командним місцем за медальним заліком і за очками Чемпіонату Європи серед молоді (U-

23) та другим командним місцем за медальним заліком (3 місце за очками) Чемпіонату Європи серед юніорів (U-20) (Таблиця 3).

Таблиця 3

Командний залік важкоатлеток Національної збірної команди України за результатами участі у міжнародних змаганнях протягом 2021 року

	Олімпійські ігри	Чемпіонат світу	Чемпіонат світу серед юніорок (U-20)	Чемпіонат світу серед дівчат (U-17)	Чемпіонат Європи	Чемпіонат Європи серед молоді (U-23)	Чемпіонат Європи серед юніорок (U-20)	Чемпіонат Європи серед дівчат (U-17)	Чемпіонат Європи серед дівчат (U-15)
Командне місце (по очках)	особисті	10	5	10	3	2	3	6	4
Командне місце (по медалях)	особисті	3	8	22	1	2	2	8	7

Як уже згадувалося раніше, у особистих медальних здобутках Чемпіонатів Європи серед дівчат до 17 та до 15 років, де спортсменки Національної збірної команди України значно менше нагород. Це призвело до нижчих командних показників. Зокрема, шосте командне місце за очками (8 місце за медалями) на Чемпіонаті Європи серед дівчат 17 років (U-17). За крок до командної бронзи за очками (7 місце за медалями) зупинилися наші важкоатлетки на Чемпіонаті Європи серед дівчат 15 років (U-15) (Таблиця 3). На Чемпіонатах світу Національна збірна команда України посідала дещо слабші позиції, що, в першу чергу, зумовлено меншою кількістю представлених спортсменок у складі команди (Малюнок 2). Кількість спортсменок, яких відряджено на чемпіонати світу, залежало від спроможності конкурувати за місця, які дають залікові очки.

Не зважаючи на мале представництво спортсменок, як згадувалося раніше, цьогоріч виявлено дуже вдалим виступ наших важкоатлеток на Чемпіонаті світу серед жінок. Це дало змогу посісти третє командне місце за кількістю медалей (10 місце за очками) серед найсильніших країн світу (Таблиця 3). Аналіз результатів виступу важкоатлеток на Чемпіонаті світу серед юніорок (U-20) вказує на п'яте командне місце за очками та восьме місце за здобутими медалями. Чотири представниці України серед дівчат (U-17) посіли значно слабші командні позиції – 10 місце за очками та 22 місце за здобутими медалями (Таблиця 3). За програмою Олімпійських Ігор, командних змагань не передбачено, тому спортсменки змагалися лише в особистій першості.

Висновки

1. За допомогою аналізу протоколів чемпіонатів України, Кубку України, а також протоколів міжнародних змагань було визначено кількісні та якісні показники змагальної діяльності важкоатлеток України у 2021 році. Визначено кількісні дані учасників та областей національних змагань у 2021 році. Найвища кількість учасників була на Чемпіонаті України серед жінок (ЧУ), що проходив у місті Хмельницький. Середня кількість учасниць національних змагань у 2021 році становила $75,1 \pm 8,11$ осіб. А найвища кількість команд-учасниць була на Чемпіонаті України серед юніорок (ЧУ U-20) у Чернігові - 20 команд. 2. Аналіз протоколів усіх національних змагань показав результативність командної боротьби у 2021 році. Найбільше командних нагород серед різних вікових груп здобули важкоатлетки Луганської області. Зокрема, вони стали переможцями Чемпіонату України серед молоді (ЧУ U-23), серед юніорок (ЧУ U-20), серед дівчат (ЧУ U-17) та серед дівчат (ЧУ U-15). Окрім цього, вони вибороли срібло Чемпіонату України серед дівчат (ЧУ U-13) та командну бронзу Чемпіонату України серед жінок (ЧУ). 3. Нами встановлено кількість представниць України, які брали участь на міжнародних чемпіонатах серед усіх вікових груп та на Олімпійських іграх. Варто відзначити значно більше представництво важкоатлеток з Харківської області, що брали участь у складі збірної команди України на міжнародних стартах серед старших вікових груп. Та більш ширшу географію областей серед представниць молодших вікових груп. 4. Встановлено результативність змагальної діяльності важкоатлеток за особистими медальними здобутками представниць різних областей України та командними місцями важкоатлеток Національної збірної команди України у міжнародних змаганнях 2021 року. Найрезультативнішими змаганнями виявилися: Чемпіонат Європи серед жінок, Чемпіонат Європи серед молоді (U-23), серед юніорів (U-20) та Чемпіонат світу серед жінок.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з визначенням результативності змагальної діяльності на основі рейтингів кращих важкоатлетів-чоловіків та збірних областей України серед чоловіків.

Література

1. Алаев П. Т. Актуальные проблемы подготовки сборной команды Украины по тяжелой атлетике к Олимпийским играм 2000 года: [метод. реком.]. / П. Т. Алаев, В. Г. Олешко, В. И. Цимиданов. – К.: Федерация тяжелой атлетики Украины, 2000. – 33 с.
2. Міністерство молоді та спорту України [електронний ресурс]. – Режим доступа: <https://mms.gov.ua/npasearch?&tags=normativna-baza-fizichnoyi-kulturi-i-sportu/> (дата звернення: 28.12.2021).
3. Мочернюк В. Українська важка атлетика доби незалежності // Вісник Прикарпатського університету. Серія : Фізична культура. – Івано-Франківськ, 2010. – Вип. 12. – С. 14–19.

4. Олешко В.Г. Перспективи виступу важкоатлетів України на іграх XXIX Олімпіади / В.Г. Олешко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2008. – № 5 – С. 95–98.
5. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : [учебник для студ. высших учеб. заведений физ. воспитания и спорта] / В. Н. Платонов. - К. : Олимпийская литература, 2004. – 808 с. – ISBN 966-7133-64-8.
6. Пуцов О.І. Характеристика змагальної діяльності важкоатлетів на початку олімпійського циклу 2001 – 2004 рр. / О.І. Пуцов // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2002. – № 2. – С. 41-46.
7. Солодка О.В. Мамотко П.М., Послушной І.М., Прядка М.О. Дослідження ефективності виконання рухових дій у поштовху штанги кваліфікованими важкоатлетками під час змагальної діяльності. Спортивний вісник Придніпров'я: науково-практичний журнал. – Дніпро: Інновація. 2019. № 3, С.64-70.
8. Спортсмены Украины на Играх XXIX Олимпиады / Акилов М. В., Александров В. Ф., Вдовенко Н. В. и др. // Наука в олимпийском спорте. –2009. – № 1 – С.79–197.
9. Товстоног О. Ф. Динаміка індивідуальних показників спортивного результату важкоатлетів національної збірної команди України – учасників Ігор XXXI Олімпіади / Олександр Товстоног, Марія Розторгуй, Сергій Зубков, Ігор Фостяк // Спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2017. №1 (77). С. 51-57.
10. Федерация важкой атлетики Украины [електронний ресурс]. – Режим доступа: <https://uwf.net.ua/competition/protocols/> (дата звернення: 04.01.2022).
11. Dynamics of the snatch technique cinematic parameters in qualified female weightlifters during different periods of training macrocycle / Olexandr Tovstonoh, Maria Roztorhui, Maryan Pityn [et al.] // Journal of Physical Education and Sport. – 2019. – Vol. 19. – P. 514–520.
12. European weightlifting federation [Electronic resource]. – Access mode: <https://result.ewfed.com/> (дата звернення: 10.01.2022).
13. International weightlifting federation [Electronic resource]. – Access mode: <https://iwf.sport/results/results-by-events/> (дата звернення: 09.01.2022).
14. Oleshko V.G., Yang T., Torokhtiy O.P., Putsoff S.O. Competitive Activity of Weightlifters at the XXXII Olympic Games 2020 in Tokyo: Results and Prospects. Health, sport, rehabilitation. 2021 Dec 25;7(4):69-83.

References

1. Alaev P. T. Actual problems of preparation of the national team of Ukraine in weightlifting for the 2000 Olympic Games : [metod. rekom.]. / P. T. Alaev, V. H. Oleshko, V. Y. Tsymydanov. – K.: Federatsiya tiazheloi atletyky Ukrainy, 2000. – 33 s.
2. Ministry of Youth and Sports of Ukraine [elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupa: <https://mms.gov.ua/npasearch?&tags=normativna-baza-fizichnoi-kulturi-i-sportu/> (data zvernennia: 28.12.2021).
3. Mocherniuk V. Ukrainian weightlifting since independence // Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Seria : Fyzychna kultura. – Ivano-Frankivsk, 2010. – Vyp. 12. – S. 14–19.
4. Oleshko V.H. Prospects for the performance of Ukrainian weightlifters at the XXIX Olympic Games / V.H. Oleshko // Pedagogika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu. – 2008. – № 5 – S. 95–98.
5. Platonov V.N. The system of training athletes in Olympic sports. General theory and its practical applications: [uchebnyk dlia stud. vysshykh ucheb. zavedenyi fiz. vospytanyia y sporta] / V. N. Platonov. - K. : Olympyiskaia lyteratura, 2004. – 808 s. – ISBN 966-7133-64-8.
6. Putsov O.I. Characteristics of competitive activities of weightlifters at the beginning of the 2001 Olympic cycle – 2004 rr. / O.I. Putsov // Pedagogika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu. – 2002. – № 2. – S. 41-46.
7. Solodka O.V. Mamotko P.M., Poslushnoi I.M., Priadka M.O. Research of efficiency of performance of motor actions in a clean&jerk of a barbell by qualified weightlifters during competitive activity. Sportyvnyi visnyk Prydniprov'ia: naukovo-praktychnyi zhurnal. – Dnipro: Innovatsiia. 2019. № 3, S.64-70.
8. Athletes of Ukraine at the Games of the XXIX Olympic games / Akylov M. V., Aleksandrov V. F., Vdovenko N. V. y dr. // Nauka v olympyiskom sporte. –2009. – № 1 – С.79–197.
9. Tovstonoh O. F. Dynamics of individual indicators of sports results of weightlifters of the national team of Ukraine - participants of the XXXI Olympic Games / Olexandr Tovstonoh, Mariia Roztorhui, Serhii Zubkov, Ihor Fostiak // Sportyvna nauka Ukrainy: zb. nauk. pr. z haluzi fiz. kultury ta sportu. – Lviv, 2017. №1 (77). S. 51-57.
10. Ukrainian weightlifting federation [elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupa: <https://uwf.net.ua/competition/protocols/> (data zvernennia: 04.01.2022).
11. Tovstonoh, O., Roztorhui, M., Pityn, M., Pasichnyk, V., Melnyk, V., Zahura, F. & Popovych, O. (2019). Dynamics of the snatch technique cinematic parameters in qualified female weightlifters during different periods of training macrocycle. Journal of Physical Education and Sport, 19, 514–520.
12. European weightlifting federation [Electronic resource]. – Access mode: <https://result.ewfed.com/> (data zvernennia: 10.01.2022).
13. International weightlifting federation [Electronic resource]. – Access mode: <https://iwf.sport/results/results-by-events/> (data zvernennia: 09.01.2022).
14. Oleshko V.G., Yang T., Torokhtiy O.P., Putsoff S.O. (2021). Competitive Activity of Weightlifters at the XXXII Olympic Games 2020 in Tokyo: Results and Prospects. Health, sport, rehabilitation, 25;7(4), 69-83.